

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОНД ОСВІТИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Мельник С.В.
національний
експерт ЄФО**

**СВІТОВА ПРАКТИКА ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ
ГАЛУЗЕВИХ РАД З питань зайнятості та
підготовки працівників.**

КИЇВ – 2017

I ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ГАЛУЗЕВИХ РАД З ПИТАНЬ ЗАЙНЯТОСТІ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РІВНІ ЄС (2011 – 2014 роки)

1.1. Органи, які займаються питаннями збалансування ринку освітніх послуг та ринку праці

- Галузеві та міжгалузеві ради – 22 країни
- Мережа профільних установ та організацій державного рівня – Болгарія
- Тимчасові робочі групи за координації Федерального інституту професійної освіти і підготовки – Німеччина
- Експерти установ національного рівня у межах розробки стандартів для однієї професії за сприяння Національного інституту перепідготовки і освіти дорослих – Угорщина
- Експерти Міністерства освіти і навчальних закладів – Італія

1.2. Критерії ЄС для створення галузевої (міжгалузевої) ради

- охоплення одного конкретного сектору економіки (для міжгалузевої ради – декількох або всіх);
- займається аналізом потенційного розвитку ринку праці та професійних (кваліфікаційних) вимог з метою сприяння розробці відповідної політики;
- виконує вище перераховані завдання шляхом проведення аналізу розвитку ринку праці в межах сектора;
- функціонує як платформа, на якій взаємодіє декілька ключових партнерів – держоргани, об'єднання роботодавців та профспілок, навчальні заклади та наукові установи тощо;
- має чітку управлінську структуру та працює на постійній основі;
- може виконувати свої повноваження як на національному, так і на регіональному рівнях.

1.3. Класифікація галузевих рад (44 групи у 22 країнах)

За рівнем охоплення

- національний рівень (32 групи у 22 країнах)
- регіональний рівень (12 груп у 8 країнах)

За галузевим охопленням

- міжгалузеві (25 груп у 17 країнах)
- галузеві (19 груп у 13 країнах)

За функціональним спрямуванням

- базова профпідготовка (20 груп у 18 країнах)
- безперервне навчання (12 груп у 12 країнах)
- базова підготовка і безперервне навчання (12 груп у 8 країнах)

1.4. Типи та функції галузевих / міжгалузевих рад

Галузеві ради на національному рівні з питань базової професійної освіти і підготовки. Головна функція – розробка національних профстандартів і програм профпідготовки, виконання нових та відслідковування змін у кваліфікаційних вимогах та навичках у галузі, збалансування попиту і пропозиції на випускників. (Фінансування державне та корпоративне).

Галузеві ради на національному рівні з питань безперервного навчання. Відповідають за виявлення потреби у професійних навичках серед зайнятого населення та організації відповідних курсів (більшість рад є приватними, а навчання фінансується за кошти роботодавців).

Міжгалузеві ради на національному рівні з питань базової профосвіти і підготовки. Збалансування попиту і потреби ринку праці на національному ринку праці. Участь у регулюванні держзамовлення. Проведення досліджень щодо кон'юнктури ринку праці.

Міжгалузеві ради на національному рівні з питань безперервного навчання. Управління, визначення пріоритетів, розвиток, організація та забезпечення якості програм профпідготовки для дорослих у межах декількох (усіх) галузей країни.

Міжгалузеві ради на регіональному рівні з питань базової професійної освіти і підготовки. Ті ж самі функції, що й у міжгалузевих рад на національному рівні, обмежені регіональним рівнем.

1.5. Цифрові показники

- 44 групи, до яких входить більш як 2500 галузевих рад.
- Середня кількість галузевих рад з профпідготовки складає 20 одиниць на країну. Вона коливається в межах від 15 у Словенії до 34 у Фінляндії.
- Галузеві ради з безперервного навчання, як правило, пов'язуються із галузевими колдоговорами, тому їх кількість може бути досить великою. У Данії, Франції та Нідерландах їх більше 100.
- 60,0% груп галузевих рад переймається профпідготовкою, а 40,0% – безперервним навчанням.

1.6. Галузеве охоплення галужевими радами

Сектори економіки за КВЕДОм	Кількість галузей, охоплених радами	Приклади галузей, охоплених радами
A: Сільське, лісове та рибне господарство	2	Сільське господарство
C: Промислове виробництво	17	Виробництво хімічної, фармацевтичної продукції, пластмасових і пластикових виробів
E: Водозабезпечення, каналізація, утилізація відходів і рекультивация	2	Охорона навколишнього середовища
F: Будівництво	2	Будівництво
G: Оптова і роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	4	Дистрибуція, торгівля
H: Транспортні перевезення та складська діяльність	4	Логістика
I: Готелі, ресторани, кейтерчинг і споріднені послуги	3	Готелі
J: Інформація і комунікація	3	ІТ-технології
K: Фінансова і страхова діяльність	1	Фінансові послуги
L: Операції з нерухомістю	1	Послуги з управління майном
M: Професійна, наукова і технічна діяльність	4	Реклама, ремесла, диза, музика
Усього галузей	52	–

1.7. Основні функції рад за їх типами

Тип галузевих/ міжгалузевих рад	Функції, у %					
	Аналіз кількісних тенденцій на ринку праці	Аналіз якісних тенденцій на ринку праці	Пропозиції щодо розвитку профпідготовки і навчання за кількісними показниками	Сприяння співробітництву між роботодавцями та навчальними зкладами	Розробка (участь у розробці) профстандартів, навчальних програм тощо	Пропозиції щодо розвитку профпідготовки та безперервного навчання за якісними показникам
1. Галузеві ради	85	100	60	30	30	100
2. Міжгалузеві ради	60	75	45	20	25	65
3. Ради з профпідготовки	70	95	50	20	25	85
4. Ради з безперервного навчання	75	65	65	15	25	75

1.8. Склад рад

Участь представників, у %

Тип галузевих / міжгалузевих рад	Об'єднання роботодавців	Профспілки	Навчальні заклади	Урядові структури	Наукові установи	Інші (ТПП тощо)
Галузеві ради	100	100	65	55	30	30
Міжгалузеві ради	100	100	65	90	15	35
Ради з профпідготовки	100	100	90	95	30	40
Ради з безперервного навчання	100	100	15	30	–	15
Усі ради	100	100	65	75	20	30

1.9. Фактори успіху галузевих рад національного рівня

- Орієнтація на потреби галузей
- Орієнтація на потреби працівників
- Охоплення інтересів малих та середніх підприємств
- Фінансування рад за результатами їх роботи
- Наявність універсального управління та залучення професіоналів (передових керівників)
- Сильне стратегічне партнерство
- Стратегія роботи, зорієнтована на результат

II СВІТОВА ПРАКТИКА СТВОРЕННЯ ГАЛУЗЕВИХ РАД (2011-2014 роки)

2.1. Інституційні підходи щодо запровадження національних рамок кваліфікацій

- створення нових установ (галузеві ради, національні агенції, сертифікаційні центри тощо);
- орієнтація на чинні структури (міністерства, органи соціальних партнерів, профільні наукові установи та навчальні заклади, ТПП тощо);
- надання окремим чинним інституціям нових функцій та їх часткове / повне перепрофілювання.

2.2. Органи, які здійснюють / координують роботу з кваліфікаціями на національному рівні

- Агентства з кваліфікацій (Малайзія, Маврикій, Шотландія тощо).
- Нові міністерства (об'єднання окремих функцій та структур з наявних міністерств, апаратів об'єднаних роботодавців та профспілок (Чилі).
- Національні ради (Бангладеш, Туніс), тимчасові комісії (Німеччина).

2.3. Органи із розробки професійних та освітніх стандартів за компетентнісним підходом

- нові органи, які займаються розробкою всіх кваліфікацій (12 національних органів із стандартизації у ПАР);
- посередницькі структури, які замовляють розробку (Чилі);
- тимчасові робочі групи, які створюються галузевими міністерствами (Ботсвана);
- галузеві органи (національні ради галузевих консультантів (Шрі-Ланка), консультативні комітети з питань виробничої підготовки (Маврикій), галузеві ради з профпідготовки (Бангладеш);
- департамент з професійних стандартів, який реалізує роботу на базі субпідряду (Туреччина);
- галузеві технічні групи експертів (Мексика).

2.4. Соціальний діалог і ролі зацікавлених сторін

- більшість НСК створювалося за урядових ініціатив із можливим залученням соцпартнерів;
- у повному обсязі роботи велися освітянами тільки в Шотландії та Малайзії;
- в окремих країнах ініціатива йшла (іде) від роботодавців (Росія, Чилі, Україна);
- незначна частка країн, де роботодавці приймають активну, в т.ч. фінансову участь (Туреччина, Велика Британія, Чилі);
- в окремих країнах на протипагу соціальному діалогу перевагу віддають ТПП та професіоналам-експертам (Малайзія, ПАР);
- участь профспілок у більшості країн бажає кращого;
- У багатьох випадках має (мав) місце супротив інноваціям з боку навчальних закладів (Шрі-Ланка, Мексика, Литва, Нова Зеландія, Ботсвана, ПАР).

2.5. Проблеми з формуванням галузевих рад

- необізнаність соціальних партнерів у нових підходах щодо підготовки кадрів за компетентнісним підходом;
- відсутність широкомасштабного на національному рівні навчання експертів, консультантів, розробників професійних та освітніх стандартів, керівників кадрових служб, викладачів тощо;
- недостатність уваги до таких інновацій з боку профспілок, недопускання їх до цього з боку роботодавців;
- низький рівень державного та майже відсутність приватного фінансування;
- супротив навчальних закладів та профільних міністерств;
- відсутність упереджувальних заходів, інвентаризації діяльності наявних інституцій та можливих сценаріїв їх перепрофілювання в структури нового типу;
- недосконалість / відсутність відповідної законодавчо-нормативної бази.

